

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 18

Oslo, den 7. mai 1937.

49. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag „Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: «Med blikket opad». — Den engelske kongekroning. — Den pavelige rundskrivelse om den katolske Kirkes stilling i Tyskland. — Pavens helbredstilstand. — I kikkerten. — N. K. K. F. — Spørsmål og svar. — Herhjemme. — - og derute.

„Med blikket opad“.

Den hellige Fader sluttet sin store rundskrivelse om kommunismen med å minne om de tilkommende ting som vi skimter med vår tro. «Og mens de falske profeters løfter slukkes i blod og tårer, stråler Frelserens store profeti fra Åpenbaringen frem i himmelsk skjønnhet: «Se, Jeg gjør alle ting nye».

Hele den betydningsfulle rundskrivelse viser en innstilling overfor denne verdens oppgaver og problemer som er langt fra livsfjern. Nettop derfor virker den kanskje så sterkt denne henvisning til det hinsidige liv, som et ekko til apostelens bekjente ord: «Vi har ikke her noen blivende stad, men vi søker den tilkommende». (Hebr. 13, 14).

Som kristne venter vi ikke på denne jord å få oppleve Guds rikes fullendelse, men for én gang å kunne få del i herlighetens rike, må vi her nede arbeide for Guds rike først og fremst ved å yde rett og skjell mot alle, og dernæst ved å søke å opfylle det store bud om kjærlighet til nesten. Med sin rundskrivelse har Paven villet vekke alle til bevissthet om sosialt ansvar. I de alvorlige tider vi nu gjenlever kan ingen virkelig kristen være uberørt av de sociale spørsmål eller stå likegyldig og passiv overfor deres løsning, selv om denne kan forekomme en temmelig problematisk. Spørsmålet om hvorvidt det vil lykkes eller ikke kan ialfall ikke fritta hver enkelt kristen for å gjøre sitt til å tilveiebringe mer kristne samfundsforhold.

Vi kan i det minste alle hver i vår krets holde frem rundskrivelsens bærende hovedtanke at den

nuværende verdenskrise dypest sett er av åndelig karakter, at den bunder i en forkjært innstilling hos menneskene. I alt for stor grad har man latt sig opsluke av materielle interesser og tapt menneskenes åndelige mål av syne. Verden idag lider under materialismens totale, man kunde fristes til å si totalitære herredømme. På den ene side har man de som alene lever for materialismen som eneste livsverdi, og på den annen side de som lever i drømmen om materialistiske mål som det eneste attråverdige. Det vil si at man i sin livsutfoldelse og i sin higen ene og alene går op i det forgjengelige, at man lenkebinder sig til det som døden ialfall vil fravriste en.

* * *

Kristi Himmelfartsdag minner oss om at Frelseren er gått bort for å berede oss en plass hos Faderen, forat vi «når denne vår jordiske boligs hus faller sammen» skal ha «en bygning av Gud, et hus evig i himmelen». (2. Kor. 5, 1). Det og intet mindre er målet for hele vårt liv på jorden. Å søke etter andre mål og utpønske verdensanskuelser med andre mål, det kan bare føre oss inn i en blindgate av illusjoner, uten evne til å skjenke den varige lykke som de lover, den uforgjengelige lykke som alle mennesker higer etter, men aldri kan nå i denne heimen, fordi som den hellige Augustinus sier: «Du har skapt oss, for dig Herre, og vårt hjerte er urolig inntil det finner hvile i Dig».

Den engelske kongekroning.

I anledning av kong Georg VI's forestående kroning har den bekjente engelske jesuitt, pater Herbert Thurston, skrevet en interessant liten brosjyre om selve kroningsceremoniellet, hvorav vi her vil gi et utdrag.

Som lojal undersått av det Britiske rike må enhver katolikk glede sig over at den nye konges tronbestigelse blir omgitt med så stor høitid som mulig ved anvendelse av et ceremonieell som ved sin glans er verdig et stort folks tradisjoner og et keiserrikes prestige. Særlig må katolikker glede sig over at man i vår tid da det råder en almindelig oppløsning av kristentro, så klart og høitidelig nedber Guds velsignelse over den nye konges regjering. Men på samme tid kan man som katolikk ikke la være å føle at det mangler noe ved det praktfulle ceremonieell som skal utfoldes i Westminster-abbediets ærverdige kirke, som blev grunnlagt av Englands helgenkonge, Edward bekjenneren.*)

Selve kroningsceremoniellets forutsetning var opprinnelig det at Kirken som var uavhengig av Staten, gav sin velsignelse til innehaveren av den verdslige myndighet. På dette forhold berodde hele kroningens skjønnhet og mening. En fyrste derimot som byr en ham underordnet Statskirke å velsigne sig, får i egentlig forstand bare den signing som han gir sig selv. Den gamle Kirke stod på et høiere plan, og kongen kom til den for å be den om en gunst.

Hvad selve kroningsceremoniellet angår, så er det for størstedelen av katolsk opprinnelse. Det er mulig at enkelte ting kan føres helt tilbake til keltiske kroningsformer, men om dette har man ingen sikker dokumentasjon. Selve salvingen er utvilsomt hentet fra det Gamle Testament således som den beskrives for kong Saul, mens de bønner som fremdeles anvendes, skriver sig fra romerske og frankiske kroningsrituser og har store likhetspunkter med det man kan finne i Pontificale Romanum. Det litani om nu brukes ligner meget Allehelgenslitani, frasett at påkallelsen av de hellige er bortfalt. Men den siste del av Allehelgenslitani med de stadig gjentatte «Frels oss, o Herre» og «Vi ber dig, bønnhør oss», har man beholdt. I gammel tid var det foreskrevet at kongen, likesom prestene Påskeaften skulde ligge utstrakt på kirkegulvet, mens litani blev sunget. Nu efterfølges litani av den såkalte «Innledning til nadvertjenesten», hvori inngår salvingen og hele det øvrige kroningsrituale. I katolsk rituale derimot efterfulgtes kroningsceremoniellet i sin helhet av

*) Det kan forøvrig ha sin interesse at den mann som i egenskap av Earl Marshall leder og overvåker hele kroningsceremoniellet selv er katolikk, nemlig duke of Norfolk, som tilhører den gamle Howard-slekt som aldri har sviktet den katolske tro.

kroningsmessen med kommunion. En ceremoni av nyere dato er overrekkelsen av Bibelen, som først blev innført da Wilhelm av Oranjen blev kronet.

Kroningsceremoniellet har overhodet gjennomgått mange forandringer i tidens løp bl. a. er adelens hyldest blitt betydelig forkortet. Mens før alle «peers» tråtte frem en efter en for å røre ved kronen og kysse kongens venstre kinn, så gjøres dette nu kun av den første hertug, den første earl o. s. v. på alle de andres vegne. En forandring av særlig interesse for katolikkerne er den som blev gjort med kongens ed, som lenge inneholdt støtende ord om den katolske lære om messeofferet og om Maria-andakten. Kong Edward VII var den siste som uttalte dette formular, men han gjorde det så utydelig at kun de som stod nærmest kunde høre ham. Han skal personlig ha medvirket til at dette avsnitt blev sløifet. Forøvrig omfatter kongens ed ialfall siden det 13. århundre, tre løfter som symboliseres ved de tre sverd som kongen får overrakt. Angående betydningen av det såkalte «Kirkenes sverd» har det rådet visse misforståelser hos en del anglikanere, som har oppfattet det som et tegn på kongens ret til å øve kontroll med Kirken eller til likefrem å styre den. Men slik som løftet blev avlagt, da ceremonien med dette sverd kom i bruk — ved kong Rikard I's kroning — gikk det ikke ut på at kongen skulde kontrollere Kirken, men at han skulde forsvare den mot dens fiender og trygge dens frihet mot urettmessige overgrep. Det annet sverd hang sammen med kongens løfte om særlig å straffe alle ugjerningsmenn. Det tredje sverd symboliserte kongens løfte om å hevde lov og rett til beste for sine tro undersåtter.

Hvad salvingen angår så hadde kongen av England det særlige privilegium at han ikke bare skulde salves med olje, men også med krisma. Ennu idag salves ikke bare kongens hode og hender, men også hans bryst, derfor må kongen under denne ceremoni avføres kroningskappen. Anglikanere har påstått at den kledning kongen derpå iføres skulde tilsvare en geistlig kledning, men det er ingen grunn til å anta det. Av noen av bønnene, som for det meste stammer fra Middelalderen, fremgår det at kongen på ingen måte identifiseres med geistligheten, men at det tvertimot nevnes at «biskopene og Guds tjenere står nærmere Guds alter».

Med sine tusen år gamle bønner og sine tradisjonsrike symboler, er den engelske kongekroning sikkert den dag idag en av de mest imponerende ceremonier i verden. Og selv om ceremoniellet fra katolsk synspunkt har tapt ikke lite av sin sjel, så er, sier Pater Thurston, de engelske katolikker allikevel stolte av det, av dets skjønnhet og alder, og alle gleder de sig over den åpenbare kristne trosbekjennelse som kroningsritualet stadig innebærer. Og uten forbehold slutter de sig til bønnen om Guds velsignelse over kongen og hans folk. Til bønnen «Herre bevar vår konge Georg», vil enhver katolikk svare «Amen» av hele sitt hjerte. Ti jo bedre katolikk, desto trofastere undersått,

Den pavelige rundskrivelse om den katolske Kirkes stilling i Tyskland.

Til de ærverdige brødre, Tysklands erkebiskoper og biskoper, som lever i fred og samfund med den apostoliske Stol — om den katolske Kirkes stilling i det tyske Rike, fra pave Pius XI.

Ærverdige brødre,

hilsen og apostolisk velsignelse!

Med brennende bekymring og økende forbauselse betrakter Vi allerede i lengre tid Kirkens lidelsesvei og de voksende trengsler for dens i sinnelag og handling trofaste bekjennere blandt det folk og det land som St. Bonifatius engang bragte Kristi lys- og gledesbudskap og Guds rike.

Denne vår bekymring er ikke blitt forminset ved det, som de oss på vårt sykeleie besøkende representanter for det høierverdige episkopat, sannferdig og pliktopfylgende kunde meddele oss. Ved siden av meget trøsterikt og ophøiet fra de troendes bekjennerkamp har de ut fra kjærligheten til folk og fedreland og ut fra bestrebelsen for en rettferdig bedømmelse ikke kunnet forbigå uendelig meget som er tungt og ondt. Etter at Vi har hørt deres fremstilling, kan Vi i inderlig takk til Gud si med kjærlighetens apostel: «Jeg har ingen større glede enn når jeg hører at mine barn vandrer i sannhet». (Joh. 3, 4). Men den frimodighet som hører til Vårt ansvarsfulle apostoliske embede og viljen til å fremstille virkeligheten i sin hele tyngde for eder og hele den kristne verden, krever også av Oss at Vi tilføier: en større sorg og en tyngre lidelse for Oss som hyrde har Vi ikke enn når Vi hører: mange forlater sannhetens vei. (Sammenlign 2. Pet. 2, 2).

Da Vi, ærverdige brødre, sommeren 1933 optok de konkordatsforhandlinger med riksregjeringen, som hvilte på et gammelt utkast, og til alles tilfredshet avsluttet dem med en høidelig overenskomst, blev Vi ledet av Vår pliktskyldige omsorg for den kirkelige misjons frihet i Tyskland til beste for de Oss betrodde sjeler — men også tillike ledet av det oppriktige ønske å kunne yde det tyske folks fredelige utvikling og velferd en betydelig tjeneste.

Tross mange svære betenkeligheter bestemte Vi Oss til å gi Vår tilslutning til konkordatet. Vi vilde spare Våre tro sønner og døtre i Tyskland for den spente stilling og de lidelser, som ellers sikkert

var å vente under de daværende forhold. Vi vilde ved Vår handling bevise at Vi, idet vi ene søker Kristus og hvad hans er, aldri nekter noen Moderkirken fredshånd, som ikke selv støter den tilbake.

Når det av Oss med den reneste hensikt plantede fredstre i den tyske jord ikke har båret de frukter som Vi av interesse for Eders folk har lengtet etter, vil allikevel ingen i den vide verden, som har øiner å se med og øren å høre med, kunde si at skylden ligger hos Kirken og dens overhode. Det forløpne år har anskueliggjort hvor ansvaret ligger. Det har avsløret sammenslutninger som fra begynnelsen av ikke har kjent annet mål enn ødeleggelseskamp. I de furer, hvor Vi har anstrengt oss for å så en oppriktig freds frø, strør nu andre — som den Hellige Skrifs inimicus homo (Mat. 13, 25) — mistroens, ufredens, hatets, forfølgelsens ukruttspirer, det hemmelige og åpenlyse, fra tusen kilder ernært og med alle midler arbeidende pricipielle fiendskap til Kristus og hans Kirke. På disse og kun på disse og deres skjulte og kjente drabanter faller ansvaret for at der nu på Tyklands horisont istedetfor fredens regnbue er blitt synlig uværsskyer av en ødeleggende religionskamp.

Vi er, ærverdige brødre, ikke blitt trett av å fremstille for de ansvarshavende ledere av eders lands skjebne de følger som nødvendigvis må utspille sig om man tillater eller endog begunstiger slike retninger. Vi har gjort alt for å forsvare det høitidelig gitte ords hellighet og de frivillig inngåtte forpliktelsers ukrenkelighet imot de teoretikere og praktikere som — hvis de offisielt blir billiget — vil drepe all tillit og gjøre ethvert også i fremtiden avgitt ord komplett verdiløst. Når den tid engang kommer, hvor Vi kan legge disse Våre bestrebelsers åpent frem for verdens øine, vil alle velmenende vite, hvor de skal søke fredsbevareren og hvor fredsforstyrren er å finne. Enhver hvis ånd har bevart en gnist av sannhetssøken og hvis hjerte ennu har en skygge av rettferdighetsfølelse, vil da, må da innrømme at i disse tunge og begivenhetsrike år etter konkordatet har alle Våre ord og alle Våre handlinger stadig vært tro mot samarbeidets lov. Men han må også fastslå med forbauselse og dyp misbilligelse, hvorledes man fra den an-

nen side har gjort omgâelser av overenskomsten, uthuling og falsk utlegning og endelig mer eller mindre inngrep i den til en uskreven lov for sine handlinger.

Det av Oss, tross alt dette, utviste måtehold var ikke diktert av hensynet til jordisk nytte eller av upassende svakhet, men ene av viljen til ikke sammen med ukruttet å utrydde verdifulle vekster, samt av den hensikt: ikke offentlig å ville dømme før sinnene var modne for denne doms uundgåelighet, og endelig av beslutningen om ikke å ville bestride andres troskap mot overenskomsten før virkelighetens jernsprog hadde sprengt de hylstre, i hvilke de planmessige angrep på Kirken har forstått å skjule sig. Ennu idag, hvor den åpne kamp mot den konkordatbeskyttede bekjennesskole og den nektede avstemningsfrihet blandt de opdragelsesberettigede på rystende måte viser stillingens alvor og de troende kristnes nødstedte stilling på et av Kirkens betydningsfulle livsområder — råder Vår faderlige bekymring for sjelenes vel oss til ikke å la ute av betraktning en mulig forståelse selv om der kun er små utsikter til at man kan feste tillit til at forliket vil bli respektert. Idet Vi retter oss efter det høiverdigste episkopats bønner, vil Vi også i fremtiden ikke bli trett av overfor eders folks førere å være den krenkede retts sakfører og sette Oss, ubekymret for om det vil lykkes eller ei, og adlydende Vår samvittighet og Vår hyrdemisjon, imot en åndelig innstilling som søker å skade garanterte rettigheter med mer eller mindre skjult makt.

Men hensikten med denne skrivelse er dog, ærverdige brødre, en annen. Således som dere har avlagt Oss kjærkomne besøk ved Vårt sykeleie, således vender Vi Oss idag til dere og gjennom dere til Tysklands katolske troende, som — i likhet med alle lidende og nødstedte barn — står det felles fars-hjerte særlig nær. I denne stund, da deres tro lik ekte gull underkastes sorgens og den skjulte og åpne forfølgelses ildprøve, og er omgitt av tusen former for organisert religiøs tvang og hvor de knuges under mangelen av sannhetstro etterretninger og normale forsvarsmuligheter, har de dobbelt rett til et sannhetens ord og sjelelig bestyrkelse fra den til hvis første forgjenger det innholdsrike frelserord blev rettet: «Jeg har bedt for Dig at Din tro ikke skulde vakle og Du stadig kunde styrke dine brødre». (Luk. 22, 32).

*

Den sanne tro på Gud.

Vokt over, ærverdige brødre, at fremfor noe annet den sanne tro på Gud, det første og uerstat-

telige fundamentet til all religion, blir bevart ren og uten forfalskning i Tyskland. La den som ikke tror på Gud, føle tilfredsstillelse ved å bruke ordet Gud i sin tale, men kun den som holder dette navn hellig har den sanne og verdige opfatning av det guddommelige.

Den som i panteistisk forvirring identifiserer Gud med verden, trekker Gud ned til verdens dimensjoner eller hever verden op til Gud, er ikke blandt dem som tror på Gud.

Den som følger en opfatning som de gamle førkristelige germaner sies å skulle ha hatt, og setter en mørk og upersonlig skjebne i den personlige Guds sted, benekter Guds visdom og førelse som leder alt til et godt mål, og kan ikke telles blandt dem som tror på Gud.

Den som løsriver racen eller folket eller staten, statsformen, statsmaktens innehavere eller andre bærende verdier for menneskets samfund — foretelser som alle innar i den jordiske ordning en nødvendig og æret plass — fra deres virkelige verdifølge og gjør dem til høieste verdier, til mål også for religion, han driver avgudsdyrkelse med dem og fordreier og forfalsker den av Gud skapte og innsiftede tingenes orden, og er derfor fjernt fra den sanne tro på Gud og fra en livsopfatning som svarer til denne tro.

Gi akt, ærverdige brødre, på det stadig økende misbruk i tale og skrift av Guds trefold hellige navn, idet man bruker det som en meningsløs etikette på et mer eller mindre tilfeldig produkt av den menneskelige spekulasjon eller ønske. Påvirk eders troende, så de kan gi en slik forvillelse den avvisning som den fortjener. Vår Gud er den personlige, overnaturlige, allmektige, uendelig fullkomne Gud — én i personenes treenighet, tre personer i det guddommelige vesens enhet, alt det skaptens skaper, verdenshistoriens herre og konge og siste fullfører, som ikke tåler andre guder ved sin side.

Denne Gud har som den suverene hersker gitt sine bud. De gjelder uavhengig av tid og rum, land og race. Som Guds sol lyser på alle menneskers ansikt, kjenner hans lov ikke privilegier eller undtagelser. De styrende og de styrte, kronede og ukronede, stolte og ydmyke, rike og fattige er i like grad underkastet hans ord. Av hans rettigheter som skaper av alt utledes naturlig Guds rett til å bli adlydt såvel av de enkelte individer som av samfund av enhver art. Denne lydighet omfatter alle grener av virksomhetsutfoldelse, i hvilke de moralske spørsmål skal bringes i overensstemmelse med Guds lov, og den vaklende menneskelige lov

skal festnes i den guddommelige lovs urokkelighet.

Kun overfladiske ånder kan henfalle til den villfarelse som består i å tale om en nasjonal Gud, om en nasjonal religion — kan foreta et forgyves forsøk på å ville fengsle Gud, allverdens skaper og alle folks konge og lovgiver, foran hvis storhet nasjonene er små «som dråpen på et vannspann» (Es. 40, 15), innenfor et enkelt folks grenser, innenfor en enkelt races sneverhet.

Kristi Kirkes biskoper, innsatt «for det som hører Gud til» (Hebr. 5, 1) bør våke over at den slags farlige villfarelser, som pleier å bli etterfulgt av ennu farligere handlinger, får fotfeste blandt de troende. Det hører til eders embeds hellighet å gjøre alt, som kan utrettes av dere, for at Guds bud kan bli erindret og overholdt, da det er gitt som det nødvendige fundament for alt privat og offentlig liv — for at den guddommelige majestets rettigheter, Guds navn og ord ikke skal bli profanert (Tit. 2, 5) — for å sette en stopper for de gudsbespottelser ved ord, penn og bilder som nu er så tallrike som havets sand — og for at der aldri ved siden av motstanden og fornermelsene fra de som fornekker, forakter og hater Gud, skal forstumme sonebønnene fra de troende, som hvert øieblikk stiger som en flamme mot den Allerhøieste og stanser hans hevne hånd.

Vi takker dere, ærverdige brødre. Vi takker dere prester og alle eders troende, som oppfyller og fortsetter å oppfylle deres kristenplikter i forsvar for den guddommelige Majestet mot en ny pågående og, akk, av mange innflytelsesrike menn begunstiget hedenskap. Denne takk går ennu varmere og blandet med anerkjennende beundring til dem, som ved å oppfylle denne plikt er blitt funnet verdige til å ofre og lide for sin kjærlighet til Gud.

Den sanne tro på Kristus.

Men troen på Gud kan ikke holde sig ren og sterk om den ikke følges av troen på Kristus. «Ingen kjenner Sønnen uten Faderen, og ingen kjenner Faderen uten Sønnen, og den som Sønnen vil åpenbare ham for» (Luk. 10, 22). «Det er det evige liv at de kjenner Dig, den eneste sanne Gud og han som Du har utsendt, Jesus Kristus» (Joh. 17, 3). Ingen kan derfor si «Jeg tror på Gud og det er mig religion nok». Frelserens ord later ingen plass åpen for den slags utflukter. «Den som fornekker sønnen, har ikke faderen, og den som bekjenner sønnen, har også faderen!» 1. Joh. 2, 23).

I Jesus Kristus, Guds sønn som blev menneske,

opfyltes hele den guddommelige åpenbaring. «På mange måter og til forskjellige tider har Gud talt til Våre fedre ved profetene. Da tiden var fullkommen, talte han til oss ved sønnen» (Hebr. 1, 1). Det gamle Testamentes hellige bøker er helt igjennem Guds ord og danner en vesentlig del av hans åpenbaring. I overensstemmelse med den trinvis utfoldelse av Åpenbaringen avslører de det demrings-skjær som går forut for forløsningens klare dag. De gjengir den menneskelige ufullkommenhet, svakhet og synd og ved siden av utallige store og edle trekk viser de oss også det utvalgte folk, bæreren av åpenbaringen og forjettelsen, uophørlig fjerne sig fra Gud og vende sig mot verden. For de øine som ikke er blendet av fordom og lidenskap, stråler klart frem i denne menneskelige pliktfor-glemmelse, slik som bibelhistorien beretter oss den, det guddommelige lys fra frelsen som til sist vil triumfere over alle feil og all synd. Det er nettop på denne ofte så mørke bakgrunn at man best ser evighetens strålende opdragelsesmetode som formaner, slår, ophøier og velsigner sine utvalgte. Kun blindhet og hovmot kan lukke øinene for de skatter av frelse, som skjuler sig i det gamle Testamente.

Den som vil bannlyse fra Kirke og skole det gamle Testamentes bibelske historier og visdom, bespottet Guds navn, den almektiges frelserplan, idet de setter den snevre og begrensede mennesketanke til dommer over det guddommelige Forsyn i historien. De fornekker troen på den sanne Kristus, slik han er kommet i kjødet, på Kristus som har mottatt sin menneskelige natur av det folk som skulde korsfeste ham. De står uten å forstå noe foran Guds sønns universelle drama, hvori han satte op mot sine bødlers sakrilegier den prestelige handling som hans forløserdød var, idet han i den nye pakt gav den gamle pakt dens fullbyrdelse og krone.

Åpenbaringen som den kulminerer i Jesu Kristi evangelium, er avsluttet og gjelder for stedse. Denne åpenbaring trenger ikke til å kompletteres av menneskehånd og kan ikke erstattes eller avløses av andre «åpenbaringer», som enkelte av tidens ledere foregir å ha mottatt av noe de kaller myten om racen og blodet. Efter at Kristus, Herrens salvede, har fullført forløsningen og ved å bryte syndens lenker atter har gjengitt oss retten til å være Guds barn, kan intet annet navn under himmelen finnes blandt mennesker som kan frelse dem, undtagen Jesusnavnet. Intet menneske, selv om det er fylt av all visdom, all makt, all verdens ytre kraft, kan legge en annen grunnvoll enn den som er lagt i

Jesus Kristus (1. Kor. 3, 11). Den som i sakrilegisk miskjennelse av den uendelige vesensforskjell mellom Gud og skapningen, mellom Gud-mennesket og menneskebarna, våger å sette en dødelig — er han enn alle tiders største — ved siden av Kristus, over ham eller mot ham, fortjener å bli kalt en falsk profet, på hvem man kan anvende bibelens ord: «Han som bor i himmelen ler av dem» (Ps. 2, 4).

Den sanne tro på Kirken.

Troen på Kristus kan ikke holde sig ren og ublandet dersom den ikke beskyttes og støttes av troen på Kirken, «sannhetens støtte og grunnvoll» (1. Tim. 3, 15). Det er Kristus, Guds evige velsignede, som selv har reist denne støtte for troen. Formaningene som han har gitt om å høre på Kirken (Mat. 18, 17) og motta Kirkens ord og bud som hans egne ord og bud (Luk. 10, 10), gjelder for menneskene til alle tider og i alle land. Kirken, grunnlagt av Frelseren, er én, den samme for alle land og alle nasjoner. Under dens kuppel, som lik firmamentet omslutter hele jorden, finnes fedrelandet for alle folk og alle sprog, og finnes plass for utfoldelse av alle særlige anlegg, alle egenskaper, alle plikter og kall som er gitt av Gud, skaperen og frelseren — både til de enkelte som til de forskjellige folkeslag. Kirkens moderhjerter er så stort og rummelig at det i alle de forskjellige karakterer, som Gud har skjenket sine gaver til, i langt høiere grad ser og gleder sig over de rike variasjoner enn det engstes for farene ved det avvikende. Den gleder sig over individenes som folkenes åndelige overlegenhet. Med glede og moderlig stolthet ser den i all slik overlegenhet frukter av sin opdragelse som den velsigner og opmuntrer. Men den vet også at denne frihet til utvikling har grenser som trekkes av de guddommelige bud der har forordnet at Kirken skal være én og udelelig. Den som angriper denne enhet berøver Kristi brud et av de diademer, som Gud selv har kronet henne med.

Kirken som virker blandt mennesker og er nødt til å virke gjennom mennesker, kan få sin guddommelige misjon sørgelig vanskeliggjort av det menneskelige, det alt for menneskelige, som til tider stadig om og om igjen brer sig som ukrutt blandt Guds rikes hvete. Den som kjenner Guds ord om forargelse og om den, som er årsak til forargelse, vet hvordan Kirken og med den hver enkelt av dens barn, skal bedømme det som var og det som er synd. Men den som over disse beklagelige motset-

ninger mellom tro og liv, mellom ord og handling, mellom ytre holdning og indre sinnelag hos den enkelte, selv om der er flere av disse, glemmer eller bevisst fortier den uhyre sum av ekte streben etter dyd, av offervilje, av brorkjærlighet, av heroisk arbeid på helliggjørelse, røber en beklagelig blindhet og urettferdighet. Når det så samtidig er klart at han glemmer å anvende den samme målestokk, som han legger på den forhatte Kirke, på andre samfund som han gjennom følelser eller interessebånd står nær, så røber han sig i sin tilsynelatende krenkelse som værende beslektet med den, som i henhold til Frelserens klare ord ser splinten i sin brors øie, men ikke er opmerksom på bjelken i sitt eget. Men selv om det ikke er med en særlig ren hensikt at noen gjør det til sitt kall, ofte til og med til en nederdrettig levevei, å utforske det menneskelige i Kirken, og selv om de prestelige fullmakter, som er meddelt av Gud, ikke er avhengig hverken av prestens menneskeverdi eller hans moralske karakter, så er det ikke destomindre sant at intet medlem av et samfund, det tilhøre hvilken som helst tidsavsnitt i historien, kan frigjøre sig for plikten til å arbeide energisk på å forbedre sig i sin tanke og sine handlinger. I Vår rundskrivelse om presteskapet har vi inntrengende gjort alle, som tilhører presteskapet, ordensstanden og lægmanns apostolaten opmerksom på deres hellige plikt til å bringe deres tro og deres optreden i harmoni med Guds lov som Kirken håndhever med utrettelig energi. Og idag gjentar Vi med dypt alvor: det er ikke nok å tilhøre Kristi Kirke. Det er nødvendig å være ett i ånd og sannhet levende medlem av denne Kirke. Og ingen er det som ikke forblir i nådens stand og stadig lever i Guds nærvær, i uskyldighet eller i alvorlig og opriktig bot.

(Forts.)

Pavens helbredstilstand.

Den hellige Faders tilstand har i den siste uke ikke vært helt tilfredsstillende. Paven har ikke undt sig tilstrekkelig hvile, men har stadig fortsatt med å gi audienser. Det er derfor inntrått en stor tretthet og hevelsen i benene er igjen begynt. I Vatikankretser nærer man dog ingen engstelse; man mener at Paven om noen dager vil være helt frisk igjen.

7 kikkerten.

Vår artikkel om St. Josef, Kirkens beskytter har bragt O. P. i harnisk i «Kristelig Ukeblad». Han sparer ikke på konfekten; «hedenskap» og «avguderi» er det i hans øine når vi henvender oss til den hi. Josef og ber om at han som en gang beskyttet den hellige familie nu må beskytte oss ved sin forbønn hos Gud. Men når den temperamentsfulle innsender drister sig til å ta Bibelen til inntekt for sine invektiver, da må det være tillatt å henvise ham til Evangeliets egen beretning om hvorledes Gud den allmektige gjorde Tømmermannen fra Nazareth til sin enbårne Sønn's fosterfar og beskytter. Når Gud har anordnet dette, da ligger det nær å tenke at Gud heller ikke ser med uvilje på de mennesker som i likhet med Jesus, Guds sønn, da han var her på jorden, tyr til den samme St. Josef for å få vern og hjelp. Kan hende denne andakt allikevel ikke finner gehør og tilslutning hos alle, men i denne forbindelse å tale om avguderi eller levninger av hedenskap, det hører ingen steds hjemme.

N. K. K. F.

N. K. K. F. bringer innsamlingen for nødlidende spanske barn i velvillig erindring.

Bidrag må være innsendt senest innen denne måneds utgang.

Anna Bonnevie,
formann.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, sogneprest Kjelstrup i Kr.sand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Moderkirken og Spiritismen.

Spørsmål:

Fra ymse hold har man fortalt mig at der i følge katolsk tro består et motsetningsforhold mellem spiritisme og kristendom, og at en katolikk ikke kan forsvare for sin samvittighet å være tilstede ved spiritistiske seanser. Jeg skulde ha lyst til å vite om det forholder sig så, og hvad grunnen er til Moderkirkens avvisende holdning.

S. S.

Svar:

De er riktig underrettet. Kristendom og spiritisme lar sig ikke forene. Den moderne spiritisme omgir sig gjerne med en uklar kvasi-videnskapelighet og en uklar kvasireligiositet som forvirrer mange. Men i virkeligheten går spiritistene på dødningemanernes gamle uhellsvangre og forbudte veier.

Det kan i denne forbindelse ha sin interesse å minne om hvad den Hellige Skrift sier om nekromantien eller åndemaningen. I 3. Mosebok 19, 31, leser vi: «I skal ikke vende eder til dødningemanerne og ikke søke hen til sannsigerne, så I besmitter eder ved dem, ti jeg er Herren, eders Gud». Og i 20, 6: «Når noen vender sig til dødningemanerne og til sannsigerne, så han boler etter dem, da vil jeg sette mitt åsyn mot den mann, og jeg vil utrydde ham av hans folk». I 1. Samuels bok, 28. kap., leser vi om Saul hos trollkvinnen i Endor, og i kap. 31 hører vi om hans straff. Hos profeten Esaias (8, 9) leser vi følgende ord: «Når de sier til eder: søk hen til dødningemanerne og sannsigerne som hvisker og mumler, da si: skal et folk ikke søke hen til sin Gud? Skal man for de levende søke hen til de døde?»

Med støtte i Bibel og tradisjon har derfor Kirkens høieste lære-embede gjentatte ganger på det strengeste advart de troende mot all befatning med nekromanti. I århundrenes løp har ikke mindre enn 12 koncilier utstedt dekreter mot åndemanere. I 1856 utsendtes et paveelig dekrét med samme uttrykkelige forbud som blev fornyet 1ste februar 1882. Også overfor den moderne amerikanske spiritisme har den katolske Kirke tatt stilling. I 1898 rettedes en forespørsel til den Hellige Stol om en katolsk kristen turde søke bistand hos spiritistiske medier når motivet ikke var nysgjerrighet etter å vite ting som den positive åpenbaring har forholdt oss, men ene og alene ønsket om trøst eller om å være en avdød til hjelp (jvfr. læren om Purgatoriet og bonnen for de døde). Også herpå blev der svart uttrykkelig «nei». Og så sent som i april 1917 har den kirkelige læremyndighet endog høitidelig forbudt ethvert passivt nærvær ved spiritistiske seanser. Hvordan sådanne forbud opfattes innen den store katolske kristenhet, vil enhver forstå som vet at for oss katolikker har det kirkelige lære-embede den dag idag samme myndighet som apostlene hadde for de første kristne. Kirken er for oss bibelordets og tradisjonens usvikelige fortolker og håndhever, veiledet heri av Guds egen ånd.

Skilnaden mellem tidligere tiders nekromanti og våre dagers spiritisme er lett å påpeke. Var det før bare tale om spredte forsøk på å komme i direkte forbindelse med de avdødes ånder, var det forbeholdt det nittende århundre å gjøre forbindelsen med ånde verdenen til et system, under navnet spiritisme, med den påstand eksperimentalt å ha fastslått at der er et liv efter døden. Alt efter sine tilhengeres smak antar den en religiøs form eller optrer den som en med teori og eksperimenter arbeidende videnskap. Når spiritismen som religiøs livsanskuelse ennå ikke har formulert sin trosbekjennelse, og når dens representanter ennå ofte hylder de forskjelligste religiøse synsmåter, da er det bare fordi spiritismen ventes å bli midlet til en ny og fullstendig åpenbaring som dels vil konstituere de kristne trossetninger på en rasjonell basis, dels påvise deres uholdbarhet. Den kunnskap som derved vinnes — sier spiritistene — vil føre til at menneskene gjennom åndemeddelel-

sene blir mere skikket til å skride frem, ved en stadig utvikling i den annen verden, til et høiere stadium av eksistens og lykke.

Også bortsett fra Bibelens advarsel mot ehvert forsøk på å rulle jernteppet litt op for å få et glimt av de bortdragne, er der især to ting som straks må gjøre det klart at en kristen må ta bestemt avstand fra spiritismen. For det første det faktum at spiritismen viser vei til saligheten uten omvendelse, uten noen Frelser, uten noen forvandling. For det annet medienes beretning om livet i den hinsidige verden.

Sigrud Undset skrev for et par år siden i «Samtiden» en artikkel om spiritismen, hvor hun likefrem betegner den som blasfemi, gudsbespottelse. Og det gjør hun med skjellig grunn. Ti den Gud spiritismen forkynner er ingenslunde kristendommens hellige, majestetiske Gud som både er kjærligheten, rettferdigheten og visdommen i egen person — en kraftkilde som uavlatelig styrker og fornyer de for kristendommens idealer kjempende sjeler — men en fjern, godslig og i høi grad jordisk bestefarstype. «Gud blir redusert til en slags overflødigthorn på toppen av en slags sfærens kranscake», heter det i fru Undsets artikkel.

Spiritismen kjenner intet til kristendommens ophøiede lære om det jordiske liv som en nådetid, bestemmende for evigheten — evig frelse eller evig fortapelse. Den står fremmed for den kristne tro på at «etter døden følger dommen» (Hebr. 9, 27), og at det derfor er «forferdelig å falle i den levende Guds hender» (Hebr. 10, 31). Læren om en evig fortapelse, som Skriften hevder med så stort et alvor og på så mange steder, blir selvfølgelig også avvist. Selv åndene i «underverdenen» har «fornøielser i massevis», sier byfoged Dahl i sin bok «Vi overlever døden» (s. 241). Karakteristisk er også spiritistenes lære om de «bra, snille» menneskers liv i det hinsidige. Her blir likheten mellom denne verden og den annen likefrem forbløffende. I boken «Livet etter døden i nytt lys» (s. 193) lar Dahl en avdød kvinnelig slektning fortelle: «Våre kretser består av flere samfundslag, om jeg så må si. Og vi har små — la mig kalle det byer, hvor alt er innrettet noenlunde på samme måte som i en velordnet by på Deres side, med huser, med parker, med gater, med kirker, med foredragslokaler, med dyr og med mennesker . . . Her er riktig så trivelig! Adgang til alle mulige adspredelser og fornøielser en masse!»

Man må gi fru Undset rett, når hun i nevnte artikkel sier at det på sett og vis er noe rørende ved denne spiritistenes troskyldige appetitt på alle jordens materielle goder. Likedan når hun skriver: «Jeg innrømmer at jeg er ikke klar over hvor vidt de marmorhaller hvor de avdøde hører foredrag, de kort som de spiller bridge med, den mat de nærer sig av og de nydelige drakter som de ferdes omkring med, skal opfattes som bestående av en slags «sublimert materie». Eller er de avdøde virkelige ånder — eksisterende uten å ta op plass i rummet — og nyter de bare ideene marmorhall, bridgeparti, god mat etc.?»

Spiritistenes forestillingsverden er i det store og hele ennu under innflydelse av forrige århundres utviklingsoptimisme. Utvikling var tidens løsen, og da den var ensbetydende med fremskritt, flyttet man den også over til den annen verden som således får en hel rekke utviklingstrin — dikt og drøm altsammen, og helt blottet for kristendom-

mens ophøiede, vidunderlige lærestorhet i dens forkynnelse av evighetslivet i Guddommens skjød. Direkte vennelse feler en alvorlig kristen for den søtlatenhet og platthet som den spiritistiske krets's forestillinger om det evige liv representerer. I sannhet et sorgelig surrogat for kristendommens lyse idealer og rene impulser!

I sin avhandling om moderne religionsdannelser kaller professor Karl Vold spiritismen for «de protestantiske kirkesamfunds svøpe», og skriver: «Dessverre har ikke de protestantiske kirker gitt noen hjelp til på rette måte å fortsette et samfund med de bortvandrede». Heri har han rett. Moderkirken med sin klare lære om «de helliges samfund» og Skjærsilden med bønner for de døde, står ganske anderledes uberørt av spiritismens nedbrytende og fordervelige virke.

K. K.

Herhjemme.

Oslo. Søndag 25/4 hadde begge menigheters lokalforeninger av St. Olavs forbund en felles familieaften som bl. a. bød på et ypperlig foredrag av politifullmektig H. Schønning om hans opplevelser og inntrykk fra et opphold i Shanghai. Foredraget som var ledsaget av utmerkede lysbilleder blev mottatt med sterkt bifall.

Søndag 2. mai hadde O. K. Y. sin første underholdningsaften som blev helt igjennem vellykket, frasett at de fremmottes antall var vel lavt. Men det rådet den beste stemning og programmet var så lodig og avvekslende — bl. a. skjønn sang av Oslo Damekor under ledelse av dets fremragende dirigent hr. M. Opaker og videre vakker sang av hr. Willy Weiss samt opførelse av en lattervekkende farce, og ikke å forglemme pianospill og en dobbeltkvartett av ynglingene selv. Forhåpentlig får de søndag 9. mai det fulle hus de har fortjent med sitt strev.

Kristiansand. Dominikanerpater Lutz holdt 28/4 foredrag i St. Ansgars kirke, om Samfundsliv og diktatur. «Christianssands Tidende» bragte dagen efter et utførlig referat, som sluttet således: «Foredraget hadde samlet en stor tilhørerskare, — kirken var fylt til siste plass. Klart og overbevisende sa pater Lutz sin mening. Han er en fremragende taler som forstår å holde tilhørernes interesse fangen fra først til sist».

— og derute

Bayern. «Linzer Volksblatt» offentliggjør av et privatbrev følgende om den tragiske skjebne som har rammet de katolske skolesøstre i Bayern. Over 50 ordenshus er stengt, hvilket vil si at 600 søstre er blitt husville. De kan bli på stedet og befolkningen sørger så for deres bolig og forpleining så godt de kan efter at klosterne er blitt eksproprierte. De søker nu å ernære sig ved håndarbeid, som sakristansøstre, organister eller ved husarbeid eller som sykepleiersker. Et par grupper er utvandret til Amerika og andre forbereder sig på å overta et virkefelt i Brasilia. — Enkelte steder begynner det dog å bli umulig for befolkningen å ta sig av søstrene. I Mühlendorf er det således blitt forbudt noen ordenssøstre å opholde sig.

Istanbul. Den apostoliske legat i Istanbul, mgr. Ronealli, har opprettet en komite av tyrkiske katolikker til hjelp for de tyske katolske flyktninger, som nu for størstedelen lever i den ytterste fattigdom i Tyrkiet.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.